

ISMÉT BÍRSÁGOL A NAV – SZÉKHELYSZOLGÁLTATÓK A CÉLKERESZTBEN - PÉNZMOSÁSI MEGFELELTETÉS

Avagy mire figyelj, ha székhelyszolgáltatást is nyújtasz könyvelőként?

Az elmúlt időszakban jelentősen megszorodtak a székhelyszolgáltatók jogszerűségével és pénzmosási megfeleléssel kapcsolatos ellenőrzések. Ez könyvelőként akkor is fontos, ha a székhelyszolgáltatás csak „mellékszolgáltatásként” jelenik meg a könyvelés mellett. A Pmt. hatálya ugyanis kiterjed a könyvviteli, adószakértői és adótanácsadói tevékenységet megbízási vagy vállalkozási jogviszony alapján végzőkre, valamint külön nevesíti a székhelyszolgáltatókat is.

A tapasztalatok alapján nem pusztán formai hiányosságokat néznek: a hatóság azt vizsgálja, hogy a székhelyszolgáltatás jogszerűen be van-e jelentve, az adott cím szerepel-e a PEI nyilvántartásában, és a szolgáltató rendelkezik-e külön nyilvántartásba vételi határozattal arra az ingatlanra, ahol ténylegesen székhelyszolgáltatást nyújt. A friss határozatokban a PEI kifejezetten felhívta a szolgáltató figyelmét arra, hogy székhelyszolgáltatási tevékenységet csak azokon a címeken végezhet jogszerűen, amelyekre vonatkozóan nyilvántartásba vételi határozattal rendelkezik.

Ez könyvelőként azért is veszélyes terület, mert ha a könyvelőiroda székhelyszolgáltatást is nyújt, vagy ilyen ügyfeleket kezel, akkor a kérdés már nem adminisztráció: Pmt.-megfelelési, NAV-ellenőrzési és szélsőséges esetben adószám-törlési kockázat is lehet belőle.

A hatósági fókusz nem véletlen. A székhelyszolgáltatás pénzmosási szempontból érzékeny terület, mert egy cégnek jogszerű megjelenést adhat akkor is, ha a valós működés, az irányítás, a tényleges tulajdonos vagy az elérhetőség nehezen ellenőrizhető. A FATF a trust and company service provider típusú szolgáltatásoknál külön nevesíti a bejegyzett iroda, üzleti cím, levelezési vagy adminisztratív cím biztosítását mint kockázati szempontból releváns szolgáltatást.

A kérdés tehát nem az, hogy ez csak szívésségi használat, vagy valós székhelyszolgáltatás nyújtása, hogy van-e szerződés vagy még azt sem irattam alá az ügyféllel, hanem az, hogy jogszerű-e a címhasználat, él-e a kapcsolat az ügyféllel, beazonosítható-e a tényleges tulajdonos, és a Pmt.-dokumentáció követi-e a valóságot.

Mikor jogszerű egyáltalán székhelyszolgáltatást nyújtani?

A kiindulópont a 7/2017. (VI. 1.) IM rendelet a székhelyszolgáltatásról. A rendelet alapján a székhelyszolgáltatás nem attól lesz székhelyszolgáltatás, hogy a szerződés címe ez. Ha a megállapodás eredményeként a cég székhelye az adott címen van, miközben az ingatlant ténylegesen nem használja, és a székhelyhez kapcsolódó kötelezettségeket nem a cég saját képviselője vagy alkalmazottja látja el, akkor a székhelyszolgáltatás szabályait vizsgálni kell.

A legfontosabb gyakorlati kérdés az ingatlan jogcíme. Főszabály szerint olyan ingatlan szolgálhat székhelyül, amely a székhelyszolgáltató kizárólagos tulajdonában áll, vagy amelyre a használati joga az ingatlan-nyilvántartásba be van jegyezve. Utóbbi költsége nem elenyésző, a mindenkor forgalmi érték 9%-át kell megfizetni illetékként...

Ha ez nincs meg, önmagában egy bérleti szerződés nem lesz elég: szükség van az **ingatlan tulajdonosának előzetes írásbeli hozzájárulására**, ÉS mellette legalább egy olyan jogalapra, amelyet az IM rendelet megenged.

A gyakorlatban ez három tipikus helyzetet jelent. Az első, amikor a **felek kapcsolt vállalkozások**, jelentős tulajdoni részesedéssel rendelkező vállalkozások vagy egyéb részesedési viszonyban állnak.

A második, amikor a székhelyszolgáltató a **cég cégjegyzékadatai között kézbesítési megbízottként szerepel**.

A harmadik, ami könyvelőknek különösen fontos: amikor a **felek között a székhelyszolgáltatáson túl tartós könyvvezetési megbízási jogviszony is fennáll**.

Ha könyvelőként székhelyet is biztosítasz az ügyfelednek, a tartós könyvvezetési jogviszony akkor lehet valódi jogalap, ha az tényleges, dokumentált és folyamatos szolgáltatás. Vagyis legyen szerződés, legyen számlázás, legyen valós kapcsolattartás, és legyen olyan iratanyag, amelyből látszik, hogy a könyvelési jogviszony nem csak papíron létezik.

A székhelyszolgáltatás további gyakorlati kötelezettségeket is magával hoz: cégtábla, elkülönített iratkezelés, naprakész iratjegyzék, postai küldemények átvétele, valamint az ügyfél értesítése. Ezek nem „adminisztratív apróságok”, hanem annak bizonyítékai, hogy a szolgáltatás a valóságban is működik.

Mit vár el a Pmt. a székhelyszolgáltatótól?

A székhelyszolgáltató önálló Pmt. alany. Ez azt jelenti, hogy akkor is teljes pénzmossási megfelelés kell, ha a székhelyszolgáltatás a könyvelés mellett, kiegészítő szolgáltatásként jelenik meg. Ha egy könyvelőiroda könyvelést és székhelyszolgáltatást is nyújt, a belső szabályzatnak, a kockázatértékelésnek és az ügyfél-átvilágítási folyamatnak mindkét tevékenységet le kell fednie.

A minimum nem bonyolult, de következetes rendszert igényel. Kell belső Pmt. és Kit. szerinti szabályzat, belső kockázatértékelés, ügyfél-átvilágítás, tényleges tulajdonos azonosítása és ellenőrzése, PEP-nyilatkozat, szankciós listaellenőrzés, tényleges tulajdonosi nyilvántartási ellenőrzés, oktatás és oktatási napló, folyamatos monitoring, valamint gyanús körülmény esetén belső bejelentési folyamat. A Pmt. szerint a szolgáltató köteles belső kockázatértékelést készíteni, az üzleti kapcsolat, az ügyfél, a termék, a szolgáltatás, a földrajzi terület és az alkalmazott eszközök kockázatait azonosítani, továbbá a kockázatértékelést írásban rögzíteni és naprakészen tartani.

A kijelölt személy kérdése különösen fontos. A Pmt. szerint a szolgáltató köteles kijelölni azt a személyt, aki a bejelentéseket a pénzügyi információs egységnek továbbítja, és a kijelölt személy adatait, illetve azok változását öt munkanapon belül be kell jelenteni. A NAV PEI tájékoztatója is rögzíti, hogy a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatóknak a tevékenység megkezdését követő öt munkanapon belül ki kell jelölniük a Pmt. és Kit. szerinti bejelentést továbbító személyt.

A legnagyobb szakértői hiba: „papíron él, valójában nincs kapcsolat”

A legkomolyabb gyakorlati hiba, amit látunk, az, amikor a cég még mindig be van jelentve a székhelyszolgáltató címére, de a valós kapcsolat már megszűnt.

Tipikus helyzet, hogy nincs aktív szerződés, nincs számlázás, nincs valós postakezelés, az ügyfél nem elérhető, az ügyvezető megváltozott, de senki nem frissítette az adatokat. Előfordul az is, hogy az ingatlant már régen eladták, de a cég még mindig oda van bejelentve; vagy régi meghatalmazások, régi szerződések, régi adatlapok maradtak bent a dossziében. Ezek nem pusztán iratrendezési hibák.

Pmt. szempontból a valós kapcsolat megszűnése kockázati esemény. A Pmt. szerint az ügyfél-átvilágítás része nemcsak az azonosítás és a kockázati besorolás, hanem az üzleti kapcsolat céljának, jellegének megismerése és folyamatos figyelemmel kísérése is. A törvény azt is rögzíti, hogy a szolgáltató köteles az üzleti kapcsolatot folyamatosan figyelemmel kísérni, és vizsgálni, hogy az ügylet összhangban áll-e az ügyfélről rendelkezésre álló adatokkal.

Nem az számít, hogy számlázol-e neki. Az számít, hogy a jogviszony a valóságban fennáll-e, a cég még be van-e jelentve a címre, és te tudod-e, kinek nyújtasz szolgáltatást. Ha az ügyfél eltűnt, nem ad adatot, nem frissít, vagy nem azonosítható megfelelően, azt nem lehet egyszerű kellemetlenségként kezelni.

Fontos különbség: ez nem jelent automatikus FIU-bejelentést minden eltűnt ügyfélnél. De ha az elérhetetlenség más kockázati körülményekkel együtt jelenik meg, például külföldi háttérrel, gyakori tulajdonosváltással, visszatérő postai problémákkal, valós működés hiányával vagy tényleges tulajdonosi bizonytalansággal, akkor azt komolyan vizsgálni kell.

Mit kell most ellenőrizni? Gyors csekklista könyvelőknek

Elsőként azt érdemes megnézni, hogy a székhelyszolgáltatási tevékenység egyáltalán jogszerűen működik-e. Be van-e jelentve? Megvan-e az ingatlan jogcíme? Van-e tulajdoni lap, bejegyzett használati jog, vagy tulajdonosi hozzájárulás és IM rendelet szerinti jogalap?

Második lépés a szerződéses háttér. Nem elég egy régi sablon. Meg kell nézni, hogy a székhelyszolgáltatási szerződés ténylegesen rendezi-e a postakezelést, a cégtáblát, az iratkezelést, az iratjegyzéket, a kapcsolattartást és a megszüntetés rendjét. Ha a jogalap a tartós könyvvezetési jogviszony, akkor azt a könyvelési szerződésnek és a tényleges működésnek is alá kell támasztania.

Harmadik lépés a partnerlista. Legyen áttekinthető, hogy mely cégek vannak a címre bejelentve, mikor kötöttek szerződést, milyen jogalapon kaptak székhelyet, ki az ügyvezető, ki a tényleges tulajdonos, ki a kapcsolattartó, és mikor volt utoljára érdemi kapcsolatfelvétel.

Negyedik lépés a Pmt.-dosszié. Minden ügyfélnél legyen ügyfél-átvilágítási adatlap, tényleges tulajdonosi nyilatkozat, PEP-nyilatkozat, okmánymásolat vagy azonosítási dokumentáció, kockázati besorolás, szankciószűrési dokumentáció és monitoring feljegyzés. A Pmt. az azonosí-

tás során rögzítendő adatok körét, valamint az okiratok bemutatására és közhiteles adatlekérdezésre vonatkozó szabályokat is meghatározza.

Ötödik lépés az oktatás. A Pmt. szerint a szolgáltató köteles gondoskodni arról, hogy az érintett foglalkoztatottak megismerjék a pénzmossás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésére vonatkozó szabályokat, és felismerjék azokat a körülményeket, amelyek esetén a törvény szerint kell eljárni.

Milyen dokumentumoknak kell meglennie visszamenőleg?

Minimum a vizsgált időszakra. Gyakorlatban érdemes 2021-ig visszamenőleg átnézni az ügyfélanyagokat, mert 2026-ban ezek még bőven a Pmt. szerinti megőrzési időn belül vannak. A Pmt. főszabály szerint az üzleti kapcsolat megszűnésétől vagy az ügyleti megbízás teljesítésétől számított nyolc évig írja elő az adatok, okiratok és iratok megőrzését.

Amit semmiképpen nem érdemes csinálni: a mai hatályos ügyfél-átvilágítási adatlapot visszadátumozva használni régi jogviszonyokra. Ez ellenőrzésnél nagyon rosszul néz ki, és felesleges kockázatot jelent.

Helyette érdemes a hiányokat jogszerűen pótolni. Ami akkor készült, azt az akkori formában kell megtartani. Ami hiányzik, azt nem visszamenőleg kell „legyártani”, hanem külön, mai dátumú megfelelőségi feljegyzésben kell rögzíteni: milyen dokumentum alapján, mikor, mit pótolta a szolgáltató, és milyen kockázati besorolást állapított meg. A kockázati besorolást aktualizálni lehet és kell is, de nem szabad úgy tenni, mintha évekkorábban készült volna.

Kik a kockázatos ügyfelek székhelyszolgáltatásnál?

Különösen érdemes átnézni azokat az ügyfeleket, ahol külföldi tulajdonos vagy külföldi ügyvezető van, harmadik országbeli kapcsolat jelenik meg, az ügyfél régóta nem elérhető, nincs számlázás, de a cég még a címre van bejelentve, vagy nincs friss tényleges tulajdonosi nyilatkozat.

Ugyancsak kockázati jel lehet, ha az ügyvezető megváltozott, de nem történt új átvilágítás; ha a tényleges tulajdonosi nyilvántartás, a cégjegyzék és az ügyfélnyilatkozat eltér; ha a cég nem működik, de a székhely tovább él; ha nagy számú cég van ugyanazon a címen valós kapcsolat nélkül; vagy ha a postai küldemények visszaérkeznek, a kapcsolattartó pedig nem reagál.

A magas kockázat nem azt jelenti, hogy automatikusan be kell jelenteni az ügyfelet. Azt jelenti, hogy fokozott ügyfél-átvilágítást, több dokumentumot, vezetői jóváhagyást és megerősített monitoringot kell alkalmazni. A Pmt. kiemelt kockázatú harmadik országból származó ügyfél esetén például további információk bekérését írja elő az ügyfélre, a tényleges tulajdonosra, az üzleti kapcsolatra, a pénzeszközök és vagyon forrására, valamint az ügyletek indokaira vonatkozóan, és a folyamatos figyelemmel kísérést megerősített eljárásban kell végrehajtani.

Mit tegyél, ha baj van?

Ha a szolgáltatás valós és folytatni akarod, az első út a legalizálás. Rendezd az ingatlan jogcímét, a tulajdonosi hozzájárulást, az IM rendelet szerinti joglapot, a szerződést, a partnerlis-

tát és a Pmt.-dossziét. Valamint NE felejtse el bejelenteni a Nav-hoz, hisz székhely szolgáltatás csak érvényes hatósági határozat alapján nyújtható!

Ha a régi cím problémás, de van tiszta, saját tulajdonú vagy jogszerűen használható ingatlan, a második út az átvezetés. Ezt nem elég technikailag megoldani: szerződésesen, cégjogilag és Pmt. oldalról is dokumentálni kell.

Ha nincs valós kapcsolat, nincs elérhető ügyfél, nincs szerződés vagy nincs jogcím, a harmadik út a megszüntetés. Ilyenkor a jogviszonyt nem érdemes papíron életben tartani. A megszüntetést dokumentálni kell, és ha pénzmosási gyanúra utaló adat, tény vagy körülmény is felmerül, a belső bejelentési folyamatot le kell futtatni. A Pmt. szerint pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására vagy büntetendő cselekményből származó dologra utaló adat, tény vagy körülmény felmerülése esetén a szolgáltató vezetője vagy foglalkoztatottja köteles bejelentést tenni a kijelölt személy felé.

A lényeg

Azt nézi, hogy jogszerű-e a cím, valós-e az ügyfélkapcsolat, beazonosítható-e a tényleges-tulajdonos, és a Pmt.-dokumentáció végig követi-e a valóságot.

Ha székhelyszolgáltatást nyújtasz könyvelőként, vagy ilyen ügyfeled van, ezt most érdemes átnézni, nem akkor, amikor már megérkezett a hiánypótlás vagy az ellenőrzés.

Székhelyszolgáltatás legalizálása, pótlása vagy megszüntetése előtt kérj szakértői segítséget – itt egy rossz mondat is bírsággkockázatot nyithat.

Ha szeretné rendbe tenni a székhelyszolgáltatási szerződéseit, a Pmt.-dossziékat, a kockázatértékelést vagy a szankciós szűrés folyamatot, keresse szakértőinket. A MINKE kuponkóddal 10% kedvezményt biztosítunk PMT-megfelelési szolgáltatásainkból.

A cikk szerzője:

Dr. Tóth Judit Lenke

MINKE PMT szakértője

Smartfill Legalm, digitális technológia szakjogász

<https://smartfill.hu/> • +36 30 211 7908

A MINKE a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni eljárás szakértője